

EUSKAL ORIA

IGANDEAN ZARAUTZEN

Lenengo Andereño idazle balzarra

Zearka ta mearka iritxi zan azkenik izari izeneko (barkatu bezait adiskide onak), bere itzaldi maimira. Baña nai aña beta izan etzua la edo (beti zeredozer izaten baida), etzion mamiari bear añako garranzia importantzia, einan.

Emakumea burutsua ote degun ala ez-galdetu ondoren, auxe zion: "Burutzu izatea elkar ez aditza bal-din bada, edo ta ifork ez ulertze-ko eran ari dana burutsua dala ba-derizkiotz, ez gera guziok burutzu izateko gal, txorakerian aritzea ez bai da guzintzat egiten.

"Latinez ari dana burutsu egiten dute batzuek. Alemanez ari dana besteak. Itali aldean "bemolez" neurzentute buru-argia. Ingandalan "onenbeste libra"n neurtu oi dute. Emen askotan gizon "serio-ya" izaten da burutsu.

"Ar ezazute ordea gai al bear dan aldeltik, ta burutsu izatea gogo-be-giak argi eukitza bada, aitorru emakumea gizona baño burutsugoa dala gelenetan. Gizonak azala besterik ikusi ez duan arazotan, emakumea sustrairia irixtea zenbat aldz gerta oí ez da?"

Eta ona elburura iritxi: "¿Ema-kumea ikasteko gai al da? ¿Uer-menia, oroinmena ta almena gizonak "afiean ez ditu ba? ¿Biotzez berriz "geienen iritzan geigo ez al da? ¿Nork galde dezake beraz emaku-meia ikasteko gai dan?

"¿Ta gal bida eskubide ori uka bear ote diogu?

"Ez nik beintzat-zion izlariak... "Ez det onekin, emakumea gizondurrik ikustea atsegina litzaidakenik "esan nai. Baña ikaskizun guziak "oso-osoan egokiak ezpazaizko ere, "ba-du ifork esiz itxi gabeko bide bat: Elerti-bidea.

"Elerti galetan aurre xamar azal-tzen zaigu beti emakumea: olerka-ri treba, Idazle biozbera, amaika "aldiz gogamen bizi ta sakon as-koak pixtu oí ditu edozein irakur-leren barren-soroan.

"Ona nik gaur zuei erakutsi nai "dizutedan bidea: ortik urrutio jo "dezakezute, iforen eragozten gabe "euskerak aldez asko ta asko egifik.

"Emakumeak, artu gaur Elerti-bi-de de zear alegintzeko asmo sendoan".

Etxuan onekin bukatu, bafia astelen ezker Zarautz'en egindako argazkia etorri zai naukazute, ta argazki ori etortzen bada, lengo gizaldikoa dalakoan argitaratu nai ezik gelditu ez dedin, emen ori natzaizute luza ta luza. Barkatu, bafia ¿zer egingo zao ba? (William arraio ori).

LUZEAR

BERGARA'N

Iragarkiak euskeraz

Emen Euskerazko iragarkien bigarren erreskada. Bergara'n ez da geldituko saletxerik bere euskerazko izen-jatorra agertu gabe. Agindu beza emen azalduko ditugu euskel iragarkiak jartzen dituzten saletxeak.

Confitería de Vda. de Echaniz. — "Goxotegia". — "Bergara'ko okore beziak".

Bar de Angel Aramburu. — "Jatetx". — "Akeita ta erariak".

Carpintería de Mendizabal y Compañía. — "Mendizabal eta lagunak". — "Zurgintza-Oazurak".

Bicicletas de Francisco Azcarate. — "Txirringutx eta Oyala".

Confitería de Félix Alcelay. — "Goxotegia-Jangaiak".

Carnicería de Jose D. Leturia. — "Arakitegia".

Tejidos de Matilde Laspur. — "Galtzerdik onenak".

Relojería de Juan Ganchegui. — "Orduantegia".

Droguería de Lorenzo Mendiola. — "Txindi gutxirekin gauza cnak".

Frutería de Lucio Retana. — "Igali ta barazkiak".

Zapatería de Nicasio Eguizabal. — "Oñetako ederrenak".

Bazar de Ambrosio Otaegui. — "Otaeguren Salostetx".

Droguería de Toribio Jauregui. — "Idiazkola gayak. Usaikitegia. Ar-gazki gayak".

Bar Txoko de Francisco Garicano.

"Akeita ta edaririk onenak".

Iapa tolosarrak!

Eup! Badator zuen euzkaltzetasuna agerteko eguna.

Guztiok, izate bat bagenduke beza, joan bear degu Bergara'ko euzkal-jai igarotzen.

Beste errietatik, euzkal jai ortarta joateko gar izugarria sortu dala diote.

Ez degu tolosarrak, bestiak baño gutxiago izan bear, taldeker aundinetako gure erritik joan bear luke. Tolosa euskaltaetasunian lendarizotakoa izanik eta alaxe gertauko da.

Eup euzkotar tolosarrak! Susperitu biotzak, iritxi da ordua; agertu dezagun gure maitetasun egizkioa; Ama maite ori, Euzkalerri ori, baztertu nalean, dabiltsan guztien aurka; eta Bergara'n biltzen geran guztio asmo sendo bat artu dezagun:

Ama Euskalerria tellaz betik beste edozer gauza baño geiago maitatutzia; bai kalean, baita ere etxeen, bakardadean eta lagunartean, gabatz egunean, bizitzaz eta eriotzez, orain go egunetan eta etorkizunean.

Agertu dezagun, an Bergara'n gure euskaltaetasuna, besoak gora jasorik, euzko jatorren kemenian, orrean esan dezaten igarotzen geran tokiztietan:

Euzkotar tolosarrak, dituk oyek! UZTURRE Tolosatik.

Donostia

"Oldargi" "Saski-naski". — Bilbo'ko "Oldargi" taldeak, igandean Bergara'n egin beza duben jalean, sei ataletatik bost, euskeraz emango dituela irakurri degu.

Saski-naski taldeak ere, orain arte erderaz ta pantzeraz esan dtuan itz aurre guziaz, euskel eguna dala ta, euskeraz esango ditu noski.

¿Bilbo beizeako uri erderazaletutakual euskeraz, ta Donosti euskeldun semeak erderaz, alako "aldrebes"keri bat dala uste izatea, oker oldeztua ote da ba?

Anxuberu arpidea: Lendik 47 laurleko. Agirre'tar Joseba ... 20" Arostegi'tar Joseba

Miren 2" Egafia'tar Joseba Imanol 5" Ugartetxe'a'tar Donata 1'50"

Guztira 75'50"

Iztundea. — Ala argitaratu izan arren, Eusko Ikaskuntzak Bergara'n antolatu dituen jaientz, Euskel-iztundea ez du.

Iztundea k antzetzeko (gurekin egon gabe) eratu zigutenean, guk juan ezin gindezen eguna zan, ta onen ordez, guretzat obetoxiago ze-torkigun egun bat berezi, ta eskefi genion eratzaleairi. Bafian guk esandako egun ori, Eusko Ikaskuntzaren asmoetako ondo ez datorkiona izan noski, ta Iztundea Bergara'ra urena biarko.

"Komendantiena" esan biarko: "biyar obeto".

ATARRENE

Errenderi

Bergara'r. — "Euskaltzaleak" eratutako jaientara juteko gar audiya dago; euskeraren jai guzietan Errenderi beti azaldu izan da txapeldun; oraingo ontan ere atzera geldituko danik ez det uste. Arpida irikia dago; Pedro Albisu, Joaquin Andueza, ta Pio Etxeberria'ren salgai-tokietan. Bakotzak bere zekal agintzen duen erara eman deza.

Noiz? — Aspaldi dabil Batzokiya irikitzeo zurrumurrua; zar ta gaztiak zai gaude, lenbalien zurrumurruru ori egi izateko gogo biziarekin: gertu bada biotz ta goguak, ta gara-yta datorrenian gogor Aberri ta Elia-ren alde.

Libra gora? — Nere lagun bat, txindi mordo polita daukan adizkia, larri xamar dago, libra gora dijuada ta, erriya lasal dagoiako arrituk.

NI ez nau lasaitasun orrek batera arritzen; dantzta oratua, zezenak eta Tio Cañitas, Santo Mano eta oyen antzeko batzuk zertzelada ugari badakarte izparringietan... ez da erriya estutuko. ¡Nolako abertzale-tasuna!

ARRUBE

Olaberria

Agurtu ditugunak. — Igar dan larumbata goizean emen agurtu genitun ustez ustegabe gure lagun onak diran Xemein'dar Keperin, Bilbao'ko Euzko-Gaztedi'ko lendarizaria eta Errazti'tar Joseba Mirena, EUZKERA'ren zuzendaria. Atsegina izan zitzaigun bizkaitar ezagun eta euzkeldun berri abek mendi tontor onetan ikustea eta atsegina-oraindik berekin eukerazko itz-aspertu bat egitea. Uri onek duan gain edo althurrik aundienian dago eliza, ta bere atze-aldetik daukan ikusleku edo balkoi atseginingari artatik ikusen diran Euzkadi'ko ainbat eta ainbat mendi ta urieri begiratuz onela esaten zidan Xemein Jaunak lengo egunean:

Baña "Zeleta", ¿zelan idoro dozu tokiko eder-eder al udaldia igaroteko? ¿eta zelan ez dira ona etorten udaldarrak udea igaroten?

Galdera oneri nik baño len eran tzun zion Errazti Jaunak esanaz:

"Udalarrak ez dira etorten ona, ez dabelako esagutzen leku eder au, bestetan etorriko litzakez".

Egia da "bestetan etorriko litzakez", diogu guk ere Errazti jaunaren batian.

Mendigoizaleak. — Emen ere bidera mendigoizale jatorrak. Atzo izan ziran Aitzgorri mendian Agarrero Jon, Intxausti-Berri'ko Joxe Mari Insausti'tar Zezilio eta Etxeberria'tar Santos, donostiar gazte margolari azkarra. Oso pozik etorriak dira mendi ospatsu orretan egun ederra igaro ta.

San Juan-Txiki. — Datorren ostiralian degu San Juan-Txiki eguna eta poz-pozik aurkitzen dira urri ontako bitzanleak, Udalak egun ortarako urtero bezela antolatu dituan jaiak ikusteko. Goizlane meza-nagusia ederra izango da, itzaldia egiañaz burufurdun edo kapotxino batek. Eta arratsaldeko soñu ta dantz ugari izango da Segura edo Idiazabal go txistularien gain. Gañerantean... "tripa-pesta". ¿Zer gauza oberik?

Igandean berrituko dira jai abek eta sekulako jendea omen dator Beasain, Ordizia, Ataun, Lazcano, Idiazabal eta Segura'tik. Guzioi iongi etorri!

ZELETA

Pasai San Juan

(Donibane Pasai)

Erri ontako dantzari taldea aterada Baiona, Donibane eta Capbreton Frantzi aldeko urietara, len asko-askotan deitu oí izan dituzten bezeala deitua.

Dantzariakin batera dijoxa beren irakasle gogotzu eta dantzari askar Manzisidor'tar Albontza, "Aldion" eusko-idezlea.

Berak zidanez, zaletasun aundia egoten da urri oietan Eusko dantz txakun eta arafia ikusteko, eta nola ez txalotu gure dantz, bera afiakiribesterik ez ba-da.

Dantza lotu geletan alkaren asanas zikifiak artuaz, bertako bero ikaragarria eta osasun-galgarria igaro, eta gañera oidaundi bearak ez du inor ikaratu.

Gañera gure dantzetan (dantza izeneko guziak izan bear luteken bezela) dantzariak arriñenak naiz neska eta naiz mutill, begiratzeko gogorik aundienia ematen du bere arintasuna ikusita; eta beste orrek berriz toki txikian eta osta osta atzera albara eta karramarro motelen paperaz egiten dituana omen da azkarrena. ¡Ori Euskal Errian entzun bear!

Emen bertako, paregabeko, luduguzian altxatu eta txalotzen duten dantzaldebatetatu, eta bestea aurrrera. Bafia ez da arritzeakoa, askotan gertatzen zaio gizon jakintsu bateri ere bere Aberrian ezin ikusia eta gosiak ilko ez bida edo bestela ilko ez badute iges egin bear eta atzerrira juan eta an jakin ez nota goratu.

Bafia "Aldion" eta beste orrelako batzuek diran bitartean, ez da gure Eusko dantzak gosiak ilko, berak eutziko diote bestela belarra jorratu eta artua sasira botzea izango da.

Zorionak gure dantzari, zuen kemenak erakutzi eta ondo biurtu berriz ere edozein aldetan joateko gogoarekin.

IKUR

VIDA RELIGIOSA

JUEVES 28 DE AGOSTO

Santos de hoy:

Ss. Agustín, dr., fd. Alejandro Viviano, obs.; Hermas, Julián, Peña-y, Fortunato, Cayo, Antón, mrs.; Misés acacreta.

Santos de mañana:

La Degollación de San Juan Bautista.—Ss. Ipacio, ob., Andrés, pb., Cándida, vg., Sabina, Niceas, Pablo, mrs.; Adolfo, ob.; Mederico, pb.; Eutimio, Basila.

SAN AGUSTIN. OBISPO. CONFESOR Y DOCTOR.

Agustín nació en Tagaste (en la Argelia actual) en 354. Su madre Santa Mónica lo primero que le enseñó, fué a orar; pero él, después de haber gustado de aquellas sabrosas y santas lecciones, dejó deslizar por la resbaladiza pendiente del mal. No ofreciéndole Cartago el anchuroso campo de que su genio había menester, se fué a Roma y luego alcanzó en Milán la plaza de maestro de elocuencia. "Mis malas, dice él mismo, iban en aumento, cual la bola de nieve que se hace grande a medida que sigue rodando". Su desconsolada Madre dirigió al cielo continuas plegarias empapadas en lágrimas, y seguidas los pasos todos del hijo. Ambrosio, el santo obispo de Milán, recibió con bondad y le ilustró en las ciencias divinas. Ciento días, cediendo sin duda a una inspiración de arriba, abrió las Epístolas de San Pablo y leyó: "No os revolváis en el vicio y en la impureza, antes vestíos de N. S. Jesucristo". Entonces acaba Agustín por resolverse, y recibe a los 35 años el santo bautismo en la pascua de 387.

Siete meses después de aquel felíz día, murió Santa Mónica, piñiendo a su hijo "que se acordara de ella en el altar del Señor"; y Agustín, ordenado sacerdote, ofrecía por su alma el Santo Sacrificio. "Señor, exclamaba a menudo, tened piedad de mi madre; ella era buena y perdonaba fácilmente; perdonadle también sus culpas.

Creado obispo de Hipona a los 41 años, comenzó desde entonces a vivir canónicamente, o sea en común con clérigos; y de su comunidad salieron obispos y sacerdotes para varias Iglesias, difundiéndose de ese modo el Instituto de San Agustín no sólo por África, sino y muy especialmente por las Galias. La regla de San Agustín, que hace de él uno de los cuatro Fundadores de Ordenes religiosas, está sacada de la Epístola 211, escrita por él a religiosas, y adaptada bastante más tarde a varones.

La sublimidad de su ciencia y la llama ardiente de su amor han hecho de este Santo uno de los 4 grandes Doctores de la Iglesia de Occidente.

Murió San Agustín en el año 430, después de 36 años de episcopado y rezando los Salmos penitenciales.